
ÖTÜKEN

CİNGÖZ MERİH'TE

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

NOTLANDIRARAK HAZIRLAYAN
SEVAL ŞAHİN

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1425
EDEBÎ ESERLER: 742

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-829-5

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Karakış Basım

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 12531 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul- 2019

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi. (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbedayi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur, Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı. (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua, Tasvir-i Efkâr, Çınaraltı, Büyük Doğu, Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftehavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvîr-i Efkâr, Tercüman, Tercümân-ı Hakîkat, Ulus, Vakit, Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir, Aydede, Bozkurt, Büyük Doğu, Çınaraltı, Düşünen Adam, Edebiyat Gazetesi, Fağfur, Haf-*

ta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Resimli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli A*y mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlamış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötüken Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi adlı eseri (1938) Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

Hazırlayanın Açıklaması:

Elinizdeki eser, Peyami Safa tarafından Server Bedi takma adıyla 18 Aralık 1955-17 Mart 1956 tarihleri arasında 91 sayı olarak *Milliyet* gazetesinde tefrika edilmiştir ve ilk defa kitaplaştırılmıştır. Eser yayıma hazırlanırken imlasına mümkün olduğu kadar müdahale edilmemiş, farklı yazılan kelimeler arasında birlik sağlanmış, yabancı kelimelerin orijinal halleri ve karşılıkları, bugün kullanılmayan kelime, kavramlar vb. de dipnotta gösterilmiştir.

Peyami Safa'yı Okudunuz ya Server Bedi'yi

Doğan HIZLAN

Server Bedi'nin kahramanı Cingöz Recai, *Cingöz Merih*'te romanında, Rumelihisarı Vakası adı verilen karmaşık, psişik bir sorunu çözüyor.

Uluslararası üne sahip Cingöz Recai'nin öyle bir yöntemi var ki, Rumelihisarı Vakası'nı çözerken bu dünya ile öte dünya arasında gidip geliyor. Gerçekle ruh dünyası arasında yaşıyor.

Romanı okurken kendimi yer yer bilim kurgu okuyor gibi hissettim.

Server Bedi, kitabın başında okuru heyecanlandırmak için ilim âleminin, hukukçuların bu olay karşısında şaşırdığını yazıyor. Tabii biz de şaşırıyoruz. Pek tabii polisiye bir kurgu olduğundan Rumelihisarı Vakası'nda neler olduğunu ayrıntılarıyla yazmıyorum.

Suistimal iddiasına karışan müteahhit Halit Özbaşaran'ın kızı Nesrin'in kalbi duruyor, biraz sonra canlanıyor. Sonrasında olanlar kitabın bel kemiğini oluşturuyor. Bu olay, ardı ardına birçok olayı da beraberinde getiriyor. Cingöz ve asistanı, sevgilisi Jale, Merih'e doğru bir yolculuğa çıkıyorlar.

Merih'te hayat nasıl? Bu dünyanın arındırılmış hali Merih'te mi?

Peyami Safa'nın psikoloji ve ruh dünyası konusundaki bilgisi, bu polisiye romana renk katıyor şüphesiz.

Merih'te gerçek vücutlar yok, ruhları var.

Romanın bir mesajı var: Yeryüzündeki sahtekârlıkları anlatmak için Merih mekân olarak seçiliyor.

Merih'e gidenlerin buradakilerle ilgisi kopmuyor. Sözgelimi Talat Paşa'ya rastlıyorlar, Türkiye'deki demokrasinin durumunu soruyorlar.

Dinî inançlar konusundaki tartışma da tam bir Peyami Safa örneği.

İnançlar tartışılırken döviz kaçakçılığı da sayfalarda arzıendam ediyor.

Cingöz, Merih'te de dünya dertlerinden uzak durmuyor.

Bazı bilimsel kavramlar da daha o zaman kullanılmış: Elektro–ansefalo–psişik adı verilen bir sistem, romanda daha başka bir sürü bilimsel terimlerle birlikte yer alıyor.

O dönemde bile herkes Ay'a gitmek istiyor.

Cingöz Recai bir İnterpol ağı içinde çalışıyor. Yerel değil uluslararası.

Bu romanda aşklar da var.

Halit Özbaşaran bu romanın olay örgüsünde esas kahraman.

Aldatmalar, komplolar.

Polisleri de Cingöz Recai haberdar ediyor olaylardan.

Ortaköy polisine telefon ediyor: "Halit Özbaşaran'ı öldürmek istediler. Hemen memur yollayın."

Cingöz Recai ve kahramanları Merih'e gitmeseler, bu dünyadaki birçok sahtekârlık çözülmeyecek.

Merih aynı zamanda cezalandırılma yeri.

Merih'te kimler var? Çaykovski, Brahmas, Beethoven, Wagner, Furtwängler, Kubelik.

Bir orkestra kurulabilir.

Cingöz Recai ne diyor?

"Düşmanlar iki şey istiyor, Halit'in kasası, benim canım."

Sonunda tabii ki Cingöz her şeyi netliğe kavuşturup tüm esrarı çözüyor.[1]

Olayları çözen Cingöz Recai kemanını aldı ve Rondo Caprisosa'yı çalmaya başladı.

İşleri hallettikten sonra turist olarak Merih'e gitmeye karar verdiler.

Bu roman da tıpkı diğer Cingöz Recai hikâye ve romanları, dahası Peyami Safa'nın diğer eserleri gibi son derece ilginç birçok özellik taşıyor ve okunmayı hak ediyor. İyi okumalar…

[1] Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla yazdığı Cingöz Recai serileri hakkında yapılmış bir çalışma için bkz. Seval Şahin, *Kültürel Sermaye, Kibar Hırsız ve Şehir*, Bağlam Yay., İstanbul, 2011 ve yine Seval Şahin'in ilk dönem Osmanlı polisiyeleri hakkındaki çalışması için bkz. Seval Şahin, *Cinai Meseleler-Osmanlı-Türk Polisiye Edebiyatında Biçim ve İdeoloji (1884-1928)*, İletişim Yay., İstanbul, 2017.

CİNGÖZ MERİHTE

Yazan: SERVER BEDİ

Tefrika No. 1

MUHARRİRİN BİRKAÇ SÖZÜ

Recaî'nin beni arayacağını biliyordum. Onun müstesnâ zekâsı bile, son günlerde bütün gazeteleri, bütün ajansları, hattâ A.P. ve Reuter'i işgal eden «Rumelihisarı Vak'ası» karşısında şaşkına dönecekti. Çünkü, milletlerarası enstitülerin neşrettikleri bültenleri intizamla takib etmeyenler bunu benzer metapsişik hadiseler karşısında küçük dillerini yutmaya mahkûmdurlar. Cingöz benim bu mevzudaki ilmî neşriyatı dikkatle okuduğumu bilirdi. erçek beni arayacaktı.

Hâdisenin döndüğü günü Milliyet'e telefon etti.

— Arabamı göndereyim mi? dedi. Bebek'deki evimde, Boğaza karşı nefis bir eski dostlar sohbeti. Jale de rica ediyor.

— Telefonunu bekliyordum, dedim, hattâ biraz geç bile kaldın.

— Sebebi şu: Jale, Hindce iyi bir tercüman bulmak ve Brahmo ile konuşmak için üç gün kaybetti. Sizinle biraz dökümanlı konuşmak isterdik. Olmadı. Gazetelerin yazdığından fazla hiçbir bilgiye sâhib değiliz. Bütün ümid efendimizde.

— Ben bu hâdise hakkında kendi gazetemde bile malûmat vermek için bekliyorum. Zamanı değil. Fakat mahreen bir dost konuşmasında gizlenecek hiçbir şey yoktur. Bir buçuk saat sonra arabanı beni buradan alabilir.

— Teşekkür ederim.

Bu, Cingöz Recaiyi, Kral Faruk'un Elmasları hâdisesinden sonra üçüncü görüşmesidir. Paris'de ona Voltaire'in koltuğu diye iki milyon frangı yuttuğu bir koltuğa yerleştiğim zaman, karşımda ayakta durup ve sinsiyah gözleri yılankavi ince kaşlarının altında otuz sene evvel onu ilk tanıdığım günkü kadar genç bir ihtirasla parlayan Cingözde bakıştık. Bu arasında, klâsik hatır sorma törenine lüzum bırakmayan kısa bir anlaşma hâsıl oldu. Jale'ye de bakıp gülümsedikten sonra, hemen Cingöze döndüm ve meseleye girdim:

— Hayretler içindesin, değil mi?

Karşımdaki sandalyeye oturmasıyla kalkması bir oldu ve bağırdı:

— Çıldıracağım. Düşün ki, hâdise bir kilometre yakınımızda cereyan ediyor. Gazete muhabirlerinden bir günlek yukarı hiçbir şey anlamak imkânı yok. Benim böyle şeylere hiç aklım ermez. Eğer ortaya bir de hırsızlık vak'ası karışmasaydı, ben bu vak'anın üstünde bir saniye düşünmezdim. Peri masalları devrinde değiliz. Fakat Nesrin'in de, Brahmo'nun da fotoğrafları gazetelerde çıkıyor. Bunlar birbirinin aynı. Sonra bir tabur şâhid var. Doktorlar şaşırmış. Üniversitede ulemâ atılmış. Müddeiumumî ve polis ne yapacağını bilemiyor. Kızı kaçırıp buraya getirmeyi düşündüm. Seni de davet edecektim. Lüzum görürsen yaparım. Fakat aklımın ermediği bir işde ortalığı büsbütün karıştırmak istemiyorum. Herşeyi sizden bekliyorum.

Cingözün izahını istediği vak'ayı kısaca hatırlatayım:

Dört gece evvel, Rumelihisarında, ismi aylarca evvel büyük bir sosyetemal iddiasına karışan müteahhid Halîd Özbeşaran'ın villâsında, kızı Nesrin, yatsı sofrasından kalkınca, yıldırımla vurulmuş gibi yere yuvarlanıyor. On dakika sonra yetişen bir komşu doktor, dikkatli bir muayeneden sonra, Nesrin'in bir kalb durmasından öldüğünü bildiriyor. Fakat kızın kalbinde hiçbir hastalık yoktur. Ev halkının feryadları arasında cesed yatak odasına götürülmüştür. Annesi ve babası, ölünün başucunda hıçkırmaktadırlar. Aradan üç dört dakika geçmiş veya geçmemiştir, Nesrin derin bir nefes alır ve anlaşılmaz şeyler mırıldanarak gözlerini açar. Annesi heyecandan bayılır. Kalbin üstüne masaj yapan doktor bu hâdiseyi şöyle izah etmiştir: Yemekte ağır bir tava yiyen Nesrin hanım, teşekkül eden fazla miktarda gazın diyaframı yukarıya itip kalb üzerine şiddetli bir tazyik yapması yüzünden kalb birdenbire durmuş, fakat hasta yatağa taşınırken gazların bir kısmı elimine olduğu için, kalb tekrar işlemeye başlamıştır. Nitekim, hasta gözlerini açtıktan sonra hem anlaşılmaz şeyler mırıldanmakta, hem de üstüste, âdeta kriz hâlinde, geğirip durmaktadır. Hiç kimsenin anlamadığı şeyler söylemesi de, geçici bir psikoz hâlinden doğan hezeyanlardır.

Fakat yatağın içinde oturan Nesrin'in hezeyan hâlinde bulunmadığı ve odadakilerin anlamadığı yabancı bir dil konuştuğu yüzünün normal ifâdesinden, bakışlarından, sesinin mantıkî cümlelere mahsus tonundan anlaşılır.

◗ *Devamı var*

Muharririn[1] Birkaç Sözü

Recai'nin beni arayacağını biliyordum. Onun müstesna zekâsı bile son günlerde bütün gazeteleri, bütün ajansları, hatta A.P. ve Reusters'i işgal eden "Rumelihisarı Vakası" karşısında şaşkına dönecekti. Çünkü, milletlerarası enstitülerin neşrettikleri bültenleri intizamla[2] takip etmeyenler buna benzer metapsişik hadiseler karşısında küçük dillerini yutmaya mahkûmdur. Cingöz benim bu mevzudaki ilmî neşriyatı dikkatle okuduğumu bilirdi, er geç beni arayacaktı.

Hadisenin dördüncü günü *Milliyet*'e telefon etti.

- Arabamı göndereyim mi? dedi, Bebek'teki evimde, Boğaz'a karşı nefis bir eski dostlar sohbeti. Jale de rica ediyor.

- Telefonunu bekliyordum, dedim, hatta biraz geç bile kaldın.

Sebebi şu: Jale, Hintçe iyi bir tercüman bulmak ve Brahmo ile konuşmak için üç gün kaybetti. Sizinle biraz dokümanlı konuşmak isterdik. Olmadı. Gazetelerin yazdığından fazla hiçbir bilgiye sahip değiliz. Bütün ümit efendimizde.

- Ben bu hadise hakkında kendi gazeteme bile malûmat vermek için bekliyorum. Zamanı değil. Fakat mahrem bir dost konuşmasında gizlenecek hiçbir şey yoktur. Bir buçuk saat sonra araban beni buradan alabilir.

- Teşekkür ederim.

Bu, Cingöz Recai'yi, *Kral Faruk'un Elmasları* hikâyesinden[3] sonra üçüncü görüşümdü. Paris'te ona Voltaire'nin koltuğu diye iki milyon franga yutturdukları berjere yer-

---

1 Yazar.

2 Düzenli bir şekilde.

3 *Kral Faruk'un Elmasları Peşinde* romanından bahsediyor. Bkz. Peyami Safa, *Kral Faruk'un Elmasları Peşinde*, Ötüken Neşriyat., İstanbul, 2019.

leştiğim zaman, karşımda ayakta duran ve simsiyah gözleri yılankavi ince kaşlarının altında otuz sene evvel onu ilk tanıdığım günkü kadar genç bir ihtirasla parlayan Cingöz'le bakıştık. Bu, aramızda, klasik hatır sorma törenine lüzum bırakmayan kısa bir anlaşma âdetiydi. Jale'ye de bakıp gülümsedikten sonra, hemen Cingöz'e döndüm ve mevzuya girdim:

- Hayretler içindesin, değil mi?

Karşımdaki sandalyeye oturmasıyla kalkması bir oldu ve bağırdı:

- Çıldıracağım. Düşün ki, hadise bir kilometre yakınımızda cereyan ediyor. Gazete muhabirlerinden bir gömlek yukarı hiçbir şey anlamak imkânı yok. Benim böyle şeylere hiç aklım ermez. Eğer araya bir de hırsızlık vakası karışmasaydı, ben bu vakanın üstünde bir saniye düşünmezdim. Peri masalları devrinde değiliz. Fakat Nesrin'in de, Brahmo'nun da fotoğrafları gazetelerde çıkıyor. Bunlar birbirinin aynı. Sonra bir tabur şahit var. Doktorlar şaşırmış. Üniversitede ulema[4] afallamış. Müddeiumumî[5] ve polis ne yapacağını bilemiyor. Kızı kaçırıp buraya getirmeyi düşündüm. Seni de davet edecektim. Lüzum görürsen yaparım. Fakat aklımın ermediği bir işte ortalığı büsbütün karıştırmak istemiyorum. Her şeyi sizden bekliyorum.

Cingöz'ün izahını istediği vakayı kısaca hatırlatayım:

Dört gece evvel, Rumelihisarı'nda, ismi aylarca evvel büyük suistimal iddiasına karışan müteahhit Halit Özbaşaran'ın villasında, kızı Nesrin, yemek sofrasından kalkınca yıldırımla vurulmuş gibi yere yuvarlanıyor. On dakika sonra yetişen bir komşu doktor, dikkatli bir muayeneden sonra, Nesrin'in bir kalp durmasından öldüğünü bildiriyor. Fakat kızın kalbinde hiçbir hastalık yoktur. Ev halkının feryatları arasında ceset yatak odasına götürülmüştür. An-

---

4 Âlimler.

5 Savcı.

nesi ve babası, ölünün başucunda hıçkırmaktadırlar. Aradan üç dört dakika geçmiş veya geçmemiştir. Nesrin derin bir nefes alır ve anlaşılmaz şeyler mırıldanarak gözlerini açar. Annesi heyecandan bayılır. Kalbin üstüne masaj yapan doktor bu hadiseyi şöyle izah etmiştir: Yemekte ağır bir tava yiyen Nesrin Hanım, teşekkül eden fazla miktarda gazın diyaframı yukarıya itip kalp üzerine şiddetli bir tazyik yapması yüzünden kalp birdenbire durmuş, fakat hasta yatağa taşınırken gazların bir kısmı elimine olduğu için, kalp tekrar işlemeye başlamıştır. Nitekim, hasta gözlerini açtıktan sonra hem anlaşılmaz şeyler mırıldanmakta, hem de üst üste, âdeta kriz halinde geğirip durmaktadır. Hiç kimsenin anlamadığı şeyler söylemesi de, geçici bir psikoz hâlinden doğan hezeyanlardır.

Fakat yatağın içinde oturan Nesrin'in hezeyan hâlinde bulunmadığı ve odadakilerin anlamadığı yabancı bir dil konuştuğu yüzünün normal ifadesinden, bakışlarından, sesinin mantıkî cümlelere mahsus tonundan anlaşılır.

Kız, kendisine sorulan Türkçe suallerin hiçbirine cevap vermemiştir.

Rumelihisarı birbirine girer. Komşular gelir. Aralarında, Hindistan'a iki defa gidip gelmiş bir ihracatçı tüccar, Nesrin'in Hintçe bir tek kelime bilmediğini bilen anası babası, ev halkı ve komşular hayret içindedirler. Sabaha kadar kimse uyumaz. Ertesi gün, öğleye doğru eve gelen bir Hintli kadın, Nesrin'le Hintçe konuşur. Kızdan öğrendiklerinin hülasası[6] şudur: Nesrin artık Nesrin değildir. Brahmo Manilal Malik adında bir Hintli kadının ruhu onun bedenine girmiştir. Hindistan'da Daşinesvar eyaletinde veya şehrinde bir ay evvel ölen bu kadının ruhu, arz üzerinde serseri dolaşırken, İstanbul'a ve bu eve girer. Yemekten sonra, kalbinde bir tazyik duyan Nesrin'in kendini kaybetmek üzere olduğu anda vücudunu ele geçirir ve onun ruhunu kovar.

---

[6] Özet.

Hadisenin ikinci günü, Ankara'dan uçakla İstanbul'a gelen Hindistan Elçiliği mensuplarından iki kişi, Nesrin'in veya Brahmo'nun bir Hintli kadar kusursuz Hintçe konuştuğunu ve Hindistan'da doğup büyümeyen hiçbir yabancının bu kadar mükemmel Hintçe konuşamayacağını söylerler.

Aile şaşkın ve perişandır. Eve doktorlar, gazeteciler, fotoğrafçılar, ahbap, akraba dolup taşar. Üniversite bu hadiseyi izah etmekten âcizdir. Brahmo, Hindistan'da bir mühendisten dul kaldığını, dört çocuğunun orada hâlâ sağ olduğunu iddia eder ve mahallesinin, sokağının isimlerini, evinin numarasını, çocukların okuduğu mekteplerin isimlerini bildirir. Elçilik Hindistan'a telgraf çekmiş ve hükümetten tahkikat[7] neticesinin acele bildirilmesini istemiştir.

Gazeteler Nesrin'in fotoğraflarıyla Brahmo'nun çeşitli pozlarını yan yana neşretmektedirler. Bunlar birbirinin tıpatıp aynıdır.

Yalnız Cingöz'ü değil, bütün memleketi meraktan çıldırtan bu vakaya bir de hırsızlık hadiseleri karışmıştır: Nesrin'de uykuda gezme hastalığı varmış. Bazen de sokağa çıkarmış. Onu Rumelihisarı mezarlığında, gece yarısından sonra gezerken görenler olmuş. Bu arada babasının, annesinin çantasından, ikide bir, beş yüz lira, iki bin lira, beş bin lira –ki o güne kadar 27 bin lira- çalınmış. Bu garip hadiseye polisin gösterdiği alakanın sebebi de bu.

Cingöz, dudaklarımın kımıldamasını bekleyen sabırsız gözlerini yüzüme dikmişti.

Dedim ki:

- Buna metapsişik ilminde Ksenoglosi (Xenoglossie) hadisesi derler. Spiritlere göre ruhun bedenden bedene intikali hadisesidir. Bunların izahına girmeyeyim. Sana kitaplar veririm, okursun. Bir tane de getirdim, paltomun cebinde. Jale hizmetçiye emretsin de, göstereyim.

---

[7] Araştırma.